

ئاپوكالېپس له "سەرماو بەرد"ى دلاوەر قەرداغىدا

بەكر ئەحمەد

لەفېستىقائى فىلمى ۲۰۱۸ ى يۇتۇبۇرىدا، چەترىك وەك ناونىشان كۆمەلىك تەمەرى ناوەرۇكى فىلمەكانى كۆدەكر دەو: (ئاپوكالېپس و فىلم). بابەتەكانى وەك پەلامارى زۆمبى، بلاوبوونەوى پاندىمى، گەرانەوى وەحشە گەورەكان، كاتىك مەكىنەكان دەسەلات بەدەستەو دەگرن، دەسەلاتە دىستۆپىيەكان، كارەساتە سروسىتپىيەكان، سروسىت پەلامار دەداتەو، پەلامار لە فەزاو و جەنگە ئەتۆمىيەكان، دەكرى وەك كۆمەلىك ناونىشان ئامازە پىدېرىت بۇ ئەو بەرەمانەى كە لە فېستىقائىدا نىماشكران. ھەموو ناونىشانەكانى سەرەو ھىش بە جۆرىك گىرەرەوى ئەو ھىە كە كۆمەلگا رۇوبەرەوى كۆتايى خۆى دەبىتەو و كەماپەتپىيەك مېژووى دووبارە ژيانەو و سەرلەنوئ دەستپىكر دىنەو ھىەكى تر نىماشكەكات .

چەمكى (ئاپوكالېپس) لە سادەترىن دەرىجەكانى ماناكەيدا :بە كۆتايى دىنا دەكرى سەرنجى بدېرىت. وشەكە لە بناغەدا يۇنانىيە و زانستى ئىستاكۆلۇجىا كە بەشكە لە زانستەكانى لاھوت و فەلسەفە سەرەو كارى لەگەل ئەو بەشە لە ھەكايەتى "كۆتايىيەكان"دايە .

چىرۇكى نوح و دروستكر دىنى كەشتىيەك بۇ رزگاركر دىنى نەوەكانى بەشەرىيەت و توفانى گەورە بە يەككىك لە ھەكايەتە ئاپوكالېپسىيەكانى ناو ئايىن لەقەلەم دەدرىت. ھەمووان دەمرن و كەماپەتپىيەكى كەم دەرباز دەبىت و سەرلەنوئ دەستپىدەكر دىنەو ھىەكى دىكە بەرپو ھىە .

يەكى لەولقانى ھى فىلمەكانى ئاپوكالېپس لەم دوايىانەدا كارى لەسەر دەكات، بە فىلماتىزەكر دىنى ئەو چىرۇكانەيە كە سەر بە ئەدەبىياتى دىستۆپىيە. لقتىك لە بوارى نووسىن كە نووسەر بۇ رەخنەكرتن لە كۆمەلگاي ئەمرو ، وىنەھىكى ئايندەھىيانە بۇ كۆمەلگايەك دەكشى كە دەسەلاتى سىياسى تىايدا تۇقنىنەرە .

دىستۆپىيا رىك پىچەوانەى يۇتۇپىيە و رۇمانە بەناوبەنگەكەى (مارگرىت ئەتوود) " ھەكايەتى كارەكەرەكە" و "1984"ى "جورج ئورويل" دەچىتە خانەى ئەم بوارەو .

ئەگەرچى (سەرما و بەردى) دلاۋەر قەرەداغى دووبارە كىشىلەرنى و ئىنەنى رابردوۋىيەكە لە ئىستانوۋە سەرنجى دەدرىتى، بەلام گىرەروەنى ھەمان ناۋەرۋىكىكە كە ھەكايەتە دىسپۇتېيەكان باسىدەكەن. سەرنجراكىش ئەۋەيە كە ئەدەبى دىستۇپيا لە زمانى عەرەبىدا بە (ادب المدینە الفاسدە) ۋەرگىردراۋە .

بۆيەش ئەۋ و ئىنەكىشەنە رۆژانەيەنى لە مەمەلەكەتنى سەرما و بەرد دا دلاۋەر دەستى بۆ دەبات، ھىندەنى ۋەسفر دنى شارىكى فاسدە، رەنگە ناۋىشانىكى دىكە دروست نەبىت بۆ ئەم جىھانە .

ئەم پىشەكېيە كور تە سەبارەت بە ئاپوكالېس و دىستۇپيا، بۆمەن گەنگە و لە شوپىنىكى دىكەنى ئەم نوۋسىنەدا دەگەرئىمەۋە سەرى .

ئەگەر گەرتتە دەستى دەسەلاتى سىياسى لەلايەن كۆمارى ئىسلامى ئىرانەۋە ئىلھامى (مارگەرىتا ئەتۋود) ئەمەرىكېيە بۆ نوۋسىنى "ھەكايەتنى كارەكەرەكە"، ئەۋا نەۋەدەكانى سەدەنى رابردوۋ و دەسەلاتى سىياسى لە كوردستانى عىراقدا، ئىلھامبەخشى دلاۋەرە بۆ نوۋسىنى (سەرما و بەرد). بەلام بە جىۋازىيەك كە (مارگەرىتا ئەتۋود) لە ئىستانوۋە و ئىنەنى كۆمەلگايەكى ئايندەيىنەنى ئەمەرىكا دەكىشەت كە كارەساتىكى سىروشتى روۋىداۋە و دەسەلات كەۋتوۋتە دەست راستى مەسىحى. بەلام لای دلاۋەر قەرەداغى، (سەرما و بەرد)، دووبارە گىرەنەۋەنى مېژوۋى دابەزىنى جەنگاۋەرەكانى شاخە بۆ شار لە شىعەردا.

كاتىك جەنگاۋەرەكان لەشاخەكان

ھاتتە خوارەۋە و شۆرش كۆتايى ھات .

من شەۋىكىان جلى پېشمەرگايەتېم لەبەر كەرد و

دامە شاخ.

ئەم چەند دېرەنى سەرەۋە، دەستپىكى يەكەمىن دېرەكانى قەسىدەنى (سەرما و بەرد) دلاۋەرە. خويىنەر لەم دەربرىنە كورتەدا لە بەرانبەر بەھىزترىن بەشەكانى ئەم قەسىدەيەدايە. ئاخىر كۆتايى

شورش و هاتنهخوار هوی جهنگاورهکان، دهکری به دستپیکي نهو یوتوپیا به دستپیکات که
حهکایهتی شورش له چهند دهیهی رابردوودا کاری لهسهر کردوه و به گویی کومهلگادا دراوه.
بهلام ریک لهو سهرهتایهدا که خهون و ئاوات و درمخشاوهیی ئایندهیهک که خهریکه خوی
پیشانی ههموان دهدا، شاعیری (سهرما و بهرد)، پشت له شار و یوتوپیا و پروو له شاخ ههآدی.

" گابریل گارسیا مارکیز " له (سهجهلهی مردنیکي راگهیاندر او) دا و له یهکهمین دیرمهکانی
رۆمانهوه دهنوسی: "نهو رۆژهی نهوان دهیانویست سانتیاگو ناسر بکوژن، نهو پینج و نیوی
بهیانی له خهوهستا تا خوی بگهینیه لای نهو کهشتیهی که قهشهی پی هاتبوو. " رهنگه نهمه
جوانترین دستپیکردنی رۆمان بیت که به کوشتنی پالهوانی سهرهکی دهست پیدهکات .

دلاومریش له قهسیدهی سهرما و بهردا، له رۆژی سهرکهوتنی شورشدا، له شورش ههآدیت.
ئیتیر خوینهر دهبی به شوین ناوهوکی نهو شورشهوه، له دیرهکانی دیکهدا بو کار و کردهوهکانی
شورش بگهری .

بهوهی جهنگاورهکان بهشاخهوه بوون و کارییان له شورشدا بوونیکی بهردهوامدا بووه، له
هاتنهخورهوهیاند، کوتایی به شورشییان دهینن و لهگهل زهماوندی نهو هاتنهخوار هوهیاند،
جهزنی سهرکهوتنی شورش دهگیرن.

بهلام نهو جهزنگیرانهی شورش له شارهکاندا که به کوتایی شورش تهواودهیت، به دستپیکي
جهزنگیرانیکی دیکهی شاخهکان دهستپیدهکات که له کاتی بوونی شورشگیرهکاندا له شاخ،
دهرفهتی نهو سهما بیدهنگیهی ناو شاخهکانی نهدهرمخساند. ناخر

نهو رۆژانه بهفریکی سپیتر نهباری

بارانیکی نهمرتر بهسهر گووندهکاندا دای نهکرد

.....

نهو رۆژانه ههمو شت له شاخهکان

کپ و ئارام

وهک نهوه وابوو

دونیا دواى شهوانىكى دريژ پشويويو خوزران

قول قول خوى لى بكهوى

به لام نهم ناراميه نفسونو ناوييهى شاخهكان له دواى جيهيشتنى جهنگاوهرهكان و
چوونهخواروهيان بو شارهكان، هاوكاته به پربوونى شارهكان له دهنگهدهنگ و قهلهبالغى.

به لام كاتيك دهنكى منى ناو شيعر كه له گهل هاوريه كيدا به جادهيهكى تهر و تاريخدا پياسهيان
دهكرد، به دهنگيكي نزم كه به تنها هاوريكهى گويى لى بي

نهبينيت.. من له دوورمه تارمايى سه رما و زوقميكي

نهبينم

كهوا خهريكه به رهو روومان ههل نهكا!

شاعير له ناو كه رنهقالى شايى و زهماوهندى ناو شارهكاندا، ههوى سه رما و زوقميكي سارد
دهبيني كه به ريوهيه.

ليرهويه كه دهنكى گيرههوى ناو شيعر، نهو سه رى كارهسات دهبينييت و پيى وايه شار
رووبهرووى تاكونيكي سهخت دهبيتهوه .

به لام ريكي لهو شهوانهدا كه شاعير باى تاوونى سه رما و بهرد دهبيني

شهويكيان دهستتيك جلى پيشمه رگايه تيم

له يهكيكيان

كه چيدى پيوستى پينه مابوو

وهرگرت و

دامه شاخ.

نهک بو ئهوهی دژی هیچ بجهنگم

بهلکو بوئهوهی لهگهڵ خۆمدا ناشت ببهوه .

کاتیک شاعیردهداته شاخ، ئهوه به ئهلفیئی زوبانیک که خهریک بوو لهو زهمانی پینشمهرگایهتییهی دوای شۆرشدا فییری دهبوو، دهکهوئته یاداشتکردنی ئهوه شتانهی که دهیبینی و دهیبیستی. ئیتر خوینهر کیشدهکرئته ناو تۆماری ئهوه پرووداوانهی که له دوای کۆتایی شۆرشدا ، شاعیر له وینهکیشانیدا نیشانماندهدات .

ئالیزهوهیه تهوای ئهوه لقه جوړاو جوړانهی که ئاپۆکالیپس دهکری لهخویدا کۆیکاتهوه لههواری ئهدهب و فیلماتیزهکردنی ئهوه له سینهمادا، دینه ناو سهرماو بهردی دلاوهر قهره داغییهوه .

جهنگهکان دینه ناو زمان و مائی ئینسانهکانهوه. له جیاتی گۆدزیلا، وهحشی گهوره گهوره له ههموو شکهلهکانی خویاندا پهیدادهبن، له شیوازی خانووی گهوره گهوره دا، له شیوازی زهلامی گهوره دا. ئینسانهکان وهک ئهوهی بهر پهلاماری زۆمبیهکان کهوتبن:

ههر شت بوو لیمان ئهکهوت

ههر شت بوو له شوینان بیرمان دهچوو

ههر شت بوو لهملاو لا لیمان جی ئهما

وهک ئهوهی له دوای کارهساتیکی سروشتییهوه رودهدات، ئینسانهکان له کونج و کهلهبهری شارهکهیهانهوه سهردهر دینن، ههتاو تهل تهل دهیدایه کزی، کۆلان عهموود عهموود دهیدایه کزی، شهوان تاریک و بی ئهستیره.

ریتمی ژیان وهک ئهوهی له فیلمی خهیا له زانستییهکاندا له لایهن رۆبۆتیکهوه قورمیشکراپی و له ژیان (مومو و خهبات له پیناوی کات) ی "میشیل ئیندی" دا بهرجهستهدهکریتهوه، به خیراییهکی لهرادهبهر تیدهپهپی. ئیتر ژنهکانی ئهم مهملهکهته له ناو قهسابخانهکانی سهبریندا له ههموو شوینییدا سهردهبرران. له دهولهتیکي پۆلیسیدا، ههموو ئینسانهکان دهکرین به پۆلیس و لهسهره دریزهکانی بوون به پۆلیسدا، له شار و دیوه، ههشاماتیکی زور رادهگیرین .

کارهساته سروشتییهکان نهک ههر تهر و وشک دهسووتین، بهلکو وهک دارهکانی فیلمی "حهکایهتی ئهلقهکه"ی "جهی ئار ئار تۆلکین" زمانیان دهپژی و دهقیژینن و دهنرسن بکهونهوه بهردهستی باخهوانه دلرهقهکان. ئیتر ههلههاتی خهک دهستپیدهکات و به کۆرهوی نیوان شار و شاخهکانهوه دهبینریت. سهرما ههلهدهکات و سروشت به ههموو رقیکی خۆیهوه پهلاماردهدات و ئهم مهملهکهتهی سهرما و بهرد له گرتنیکي دلرهقانهدا بهخسیردهکات. ئهگهر کانیاالیزم و ونبوونی ههموو پیوهره ئینسانیهکان له ئاپۆکالیپسییهکانی ئهدهب و ئایین دا ههمیشه ئامادهی خۆی ههیه، ئهوا له سهرما و بهردا به تهواوی هیزی خۆیهوه، نمایشدهکریت. لهم ههکایهتانهدا ئینسان دهگهینریته ئاستانهی فهنابوون (یوم الاخر)، بهلام کهسانیکیش ههن دهبی بجهنگن و مانایهک لهم کاوسهدا بدۆزنهوه و حورمهتی ئینسانی خۆیان لهدهستنهدهن. ئالیرهویه شورش وهک یاخی بوونیکي له سهرهتاوه تاکهگهراپانه و دواتریش دهسته جهمعی دیته ناو میشکی ئهو ئینسانانهی که دووچاری ئهم عهزابه گهورهیه ناو ههکایهته ئاپۆکالیپسییهکان دهبنهوه.

له سهما و بهردا، ئهوه گیرههوهی چیرۆکی گهیشتن و دابهزینی شورشگیرهکانه به شار که دهداته شاخ و لهم کهش وههوا زههرهراوی بووهی شارهکاندا ، ئینسانیهتی خۆی دهپاریزی و جار ناجار، له ریگی نامهی ههندییک له هاوریکانییهوه بهشیک له جومگهکانی ژیان دهمووچاودارانهی ژیر دهسهلاتی (سهرما و بهرد)مان پيشاندهدات .

دلاوهر قهرهداغی له سهرما و بهرددا، له باسکردنی دوایین بهیانیهکانی کۆتری برا گچکهماندا، دهبرینیکي جوان و ساده بۆ ناوینشنای ئهم پورتیریته ههلهدهبژیری. ئهو به "دۆکۆمینتارییهکی شیعی رهش و سپی" ناوی دهبات و منیش زور ساده و سووپاسگوزارانه له دهلاوهری قهرزدهکهم.

بۆ من، ھەموو قەسیدەى (سەرما و بەرد) دۆكۆمىنتارىيەكى رەش و سپى ناشىرىنترىن زەمەنەكانى مېژووويەكە كە تا ئىستاش زوقمى ئەم بەستەلەكە و دلرەقى ژيانى ناو ئەم مەملەكەتە درىژەى ھەيە. بەلام لەگەل ئەوھىشى كە دلاوەر وەستايانە ھەموو رەگەزەكانى ناو ئاپۆكالىپسىكى سىياسى كە لە يەكەمىن وشەكانى دەستپىكى قەسیدەكەوہ ئاماژە بە دەرکەوتنەكانى دەكات و بە دەربرىنى: كاتىك شۆرش كۆتايى ھات و ئەو شەوئىكىان جلى پىشمەرگايەتى لەبەردەكات و دەداتە شاخ. لە كاتىكى وادا كە يۆتوپيا دواى سەرکەوتتى شۆرش، جەماوهرىكى گەورە مەستدەكات، ئەو نەك ھەر پىشبینى ھەلھاتنى خۆرى دەسەلاتىكى دىستۆپى دەكات، بەلكو لە وىناکردنى بەشنىكى گەورەى جومگەكانى ژيانى ناو ئەم دەسەلاتەدا، وینە دەگرىت و لە بەئرشىفکردنى ئەم مېژووودا لە بواری شىعدا، قەسیدەيەكى جوان دەخولقینى.

بەلام ھىشتاش ھەستدەكەم درندەيى زەمەنەكە و كارەساتەكانى ناوى خاوەنى دەنگ و دەمووچاويكى ديارىكراوى خويان نىن تا خوينەر بتوقىننىت و ھەست بە ساردى و گەرمى بىحورمەتییەكانى ئەو زەمەنە بكرىت كە (سەرما و بەرد) دەيەوى بىگىرئەتەوہ.

قەسیدەى سەرما و بەرد، لە نىشاندانى فىلمىكى دۆكۆمىنتارى رەش و سپى دەچىت لە سەر مېژووى زەمەنىكى پر لە درندەيى، بەلام بە بى بوونى ھىچ مۆسىقاىەك لە باكراوندى دیمەنەكاندا. ونبوونى دەنگ بە ماناى تايبەتى وشەكە، وەك ئەو فىلمانەى لەسەر مەكینەى سىنەما كۆنەكان پىشاندەدرىت كە تاكە دەنگىك دەبىستىت، چكەچكى بەكرەى فىلمەلكردنەكەيە. وەك نىشاندانى فىلمەكانى ئاوشويتس بە كامىراى رەش و سپى كە تىايدا دەمووچاوەكان بە كۆمەل دەسووتىنرىن و ئاە و نزوولەيەكیان لىدەرنايەت.

(ستىفن سپىلېرىگ) لە فىلمى "لىستى شىندلەر"دا، بۆ ئەوہى لەم بىدەنگى و بىدەمووچاويەى چۆلكردنى گەرەكى جووہەكانى يەكئىك لە گىتۆكانى كراكوفدا لە پۆلۆنيا رزگارمان كات و زەبروزەنگى بەكار ھاتووى زەمەنەكە بخاتە دلئى تەماشاپچىيانى فىلمەكەوہ، لە كاتىكدا كە فىلمەكە لە سەرەتاوہ تا كۆتايى بە رەش و سپى گىراوہ، دیمەنى مندائىك كە پالتۆيەكى سوورى لەبەردايە و بۆ كەسنىك دەگرى، دەخاتە ناو وینە رەش و سپىيەكانى سكىچەكەوہ و بىنەرى فىلم، بىجگە لە مندائى پالتۆسوور، ھەموو ئەو جوولە بىئەژمارانەى كە لە دیمەندا دەگوزەرى لە بەرچاويدا

وندهبئ و چاوی ئهو جگه له مندالی پالتوسور، ناچیته سهر هیچ گوشهیهکی دیکهی ناو دیمهنهکه .

دلاوهر قهره داغی له سههما و بهردا، بیجگه له پورتیتری کۆتری برا گچکهمان و دوو نامهیهکی که دهکری دهنگ و رهنگ به زهبرو زهنگ و درندهیی زهمنهکه بدات و خوینهر له بهران بهر سهرمای یهکیک له دهمووچاوهکانی ژیر دهسهلاتی کوردیدا رابگریت، درندهیهکانی زهمنهکه و تووندوتیزی رۆژگار که له دههکهوتنیدا له سههر دهمووچاوهکان جیناهیلی. بۆیهش دهنگ و رهنگ و زهبرو زهنگی رۆژگاری ئینسانهکانی کۆماری سههما و بهرد، وهک وینهیهکی رهش و سپی دۆکۆمینتاری بیدهنگ به بهرچاوماندا تیدهپهری. ههر بۆیهش سهرتاپای شیعهر که له سههر ریتمیکی ئارام دهچیته پیشهوه که خوینهر له خویندنهوی دیرهکانیدا تووشی ماندوو بوون و دلهر اوکیهکی دهروونی نابیت. بیگوومان ئهم دهه برینه گشتیگهرانه نییه و ههندی شوینی قهسیده که راتدهگریت و جوولهت لیدهپهری .

دیمهنی گۆرانپوتنی ماسیهکانی دهریای ئیزه بۆ منداله نووقومبووهکانی کۆچی کوردان، یهکیک لهو دیمهنانهیه که له پرسهیهکی ژیر ئاودا، بی ههناسهدان بۆ ماوهیهکی دریز راتدهگریت .

ماسیهکان قولپ قولپ له بهر خویانهوه

به دیاریبانهوه گریاون و

بۆ دلدانهومیان

شههره ئاویان له گهل کردوون و

ههی لی لی، ههی لۆلۆیان بۆ گوتوون .

وهک چون له ههموو ههکایهته "ناپوکالیپس" هکاندا گروپیک و چند کهسانیک بهرهنگار بوونهوهیهک نیشاندهدن، چیرۆکی مههرگی کۆتایی و دووباره دهستپیکردنهوهیهکی دی سهرهلههدات، بهلام له سههما و بهرددا، ناماژهیهکی لهم جوهره بهدی ناکریت. ئهمه نهک بهداوای ئهلتهرناتیفکردن له شاعیر لیکبدریتهوه، بهلکو وهک بهشیک و جومگهیهکی سادهی ناو ژبانی ئهم مهملهکهتهی که دووچاری پهلاماری شورش و نهفرتهکهی دهبیتهوه و بهستهلهکیکی دیستۆپییانه هاوالاتیانی ئهم مهملهکهته له زستانیک و دلرهقیهکی گهورهدا

رادهگریټ، هاتنهدره ی نینساکان له تاریکی و دووباره دستپیگردنهوهیبهکی تر، له سهرما و بهردا، له نادیاریدا هیلراوتهوه .

به جیا له دنگیکی یاخی که دنگی شاعیر خویهتی که وهک چاوساگیک دهستمان دهگریټ و دهمانباته ناو ئەم مهلهکهتهوه، خوراپسکادنیکی سروشتی و بهناگیانه له بهرانهر دهسهلاتی مهملهکهتی سهرما و بهردا، له بیجیوولهیهکی تهواونادیارو نهبیروادا، خوی نمایشدهکات .

ئیلیزابیس فونسیکاس" له تومارکردنی میژروی قهرهجهکانی ئهروپای خورههلاتدا، له زمانی یهکیک له قهرهجهکانی بولگاریاوه، دهربرینیکی وهردهگریټ و دهبیته ناونیشانی کتیبه بهناوبانگهکهی. ئهوه دنووسی: کاتیک مالهکهم جیهیشت، پیره ی ناو مال دهستی گرتم و پیوتم: تویهک که میژروی ئیمه دنووسیتوه، دهمویټ ئەم قسهیهم بو تومار بکهیت. به پیوه بمنیزه، ئاخر ههموو تهمنم لهسهر چوک بووم!"

ئهم دهربرینه غهمناکه که فرمیسیکی لی دهرژی، هاوکات ئاماژه ی ملنه دانه به ژیردهستهییهکی میژرووی که تیایدا قهرهجهکی تیا دهرخړته سهرچوک، بهلام له مهرگیدا دهیهوی ئازاد بیټ و به پیوه بیټ".

له قهسیده ی (سهرما و بهرد)دا، هینده چاولهسهر ناشنتی دار و عهمود و باخچه و ئینسانهکانی ناو مهملهکهتی شورشگیره دابهزیوهکانه له شاخه و بوشار که به لهسهرچوکبوونهوه دهرخړینه گور، فرستهی بینینی ناشنتی ئهوه تهرمانه ی دی نییه که ناتوانریټ له گورهکانیاندا رایانکیشن و به راوهستای و به پیوه نهبن، چاویان لیکنانین .

بهلام کاتیکیش دهگهینه کوتایی قهسیدهکه، ههستهدهگریټ، وهرزی دهستپیگردنی سهرما، له سهرهتای خویدایه و دهکریټ ئەم خورچلهکاندنه ی کومهلگا، له بهرگی کچیکی پالتوسوری دهمووچاودیاری شاردا، یان له سهفهری لووتیکی براوی ناو کولاندا، یان شیعاری نووسراوی سهردیواری کارگهی جگهره دا، بهستهلهکی ئەم وهرزه دلرهقه هینده دی ساردتر نهکات .

كۆتايى قەسىدەى سەرما وبەرد، لەوه دەچىت، سەرەتايەك بىت لە كۆتايدا. بۆيه دەكرى وەك
چۆن سەرەتاي يۆتۆپپاي كۆتايىهاتنى شۆرش بە "شەوه"يەكى سىياسى دەستپىدەكات، ھەر ئاواش
كۆتايى قەسىدەكە، سەرەتاي يۆتۆپپايەكى ديكە بىت كە كۆمەلگاي كوردى قەت نەيتوانيوە،
ناويكى بۆ بدۆزىتەوه.